

Posudek na disertační práci

Mgr. Tomáš Jajtner, Ph.D. podal na Katolické teologické fakultě, Katedře teologické etiky a spirituální teologie v akademickém roce 2012/13 disertační práci s názvem *Spiritualita přítomnosti: k významu díla R. Voillauma*.

V pěti bohatě členěných kapitolách se zabývá fenoménem přítomnosti ve spiritualitě Malých bratří a sester Ježíšových, zejména v interpretaci předního následovníka bl. Charlese Foucaulda a zakladatele Menších bratří Ježíšových René Voillauma. *Historii bádání o spiritualitě Malých bratří Ježíšových a o díle René Voillauma* věnuje zasvěceně první kapitole.

Druhá kapitola *René Voillaume (1905-2003) - život a dílo* přináší biografický, teologický a duchovní profil tohoto významného teologa. Poutavě jsme seznamováni s vývojem jeho pojetí zasvěceného života, od pouštního experimentu v muslimském prostředí až po vnoření mezi dělníky a tedy *novou přítomnost v proměňujícím se světě*.

Tomuto *Pojetí přítomnosti v díle R. Voillaume* otevírá Jajtner prostor v kapitole třetí. Kapitola je průhledem nejdůležitějších textů Voillaumových prizmatem fenoménu přítomnosti. Texty jsou ve velké míře věnovány spolubratrům, pro něž byl po celý svůj život otcem. Hodně jde o nový tvar přítomnosti zasvěceného života.

Ten je náplní kapitoly čtvrté *Originální forma zasvěceného života? – genetické souvislosti spirituálního díla Ch. de Foucaulda a R. Voillauma*. Kapitola je pokusem vysledovat ideál Ježíšova skrytého života, a tedy spojení přítomnosti v proudu života ve světě a kontemplace v dílech některých církevních otců, mnichů a dalších duchovních autorit (svatý František z Assisi, Ignác z Loyoly, některé trendy v devatenáctém století a sv. Terezie od Dítěte Ježíše).

V kapitole páté se autor pokouší ověřit *Voillaumovu „spiritualitu přítomnosti“ ve světle biblické teologie*.

V závěru kolega Jajtner připomíná, že Voillaumova a tedy Foucauldova spiritualita, kterou žijí duchovní společenství jimi inspirovaná, *spiritualita přítomnosti Bohu a lidem* je *výzvou pro dnešní církve*.

Jajtnerova disertační práce je vyzrálým završením jeho badatelského úsilí, kterému zasvětil několik let života. Ve své předchozí práci věnoval pozornost Charlesu Foucauldovi,

před tím již několik článků Malým sestřám Ježíšových. Jeho životní téma jej nemohlo nepřivést k významné duchovní autoritě dvacátého století, u nás ne až tak známé, i když v exilu vyšel překlad jeho stěžejní práce Mezi lidem (*Au coeur des masses*) a duchovní cvičení ve Vatikánu, René Voillaumovi. Práce přináší jeho portrét lidský, teologický a duchovní. Zřejmě i ve světovém měřítku je to jedna z mála prací přinášející rozbor téměř celého literárního odkazu tohoto teologa, byť v pohledu na jedno z klíčových témat: přítomnost Bohu a lidem. V práci je také představena historie bádání o spiritualitě Voillaumově a jeho duchovních dědiců. Lze se o ni dobře opřít pro další bádání. Pro mne je velice zajímavá kapitola *Originální forma zasvěceného života? – genetické souvislosti spirituálního díla Ch. de Foucaulda a R. Voillauma*. Doktorandovi se tu daří dobře plout v teologických vodách, zachycuje rození ideálu kontemplanace uprostřed světa v raně křesťanských textech apoštolských otců, u velkého inspirátora této syntézy Řehoře Naziánského, Augustina a Řehoře Velikého. Nepřehlédl ani silný důraz na kontemplaci v ruchu tvrdé práce, který žili cisterciáckí mniši, Bernard a další. Vždyť bl. Charles de Foucauld byl trapistickým mnichem. Teologické souvislosti jsou dále sledovány u sv. Františka, Ignáce, sv. Markéty Marie Alacoque a Terezie od Dítěte Ježíše. Tato tradice se originálním způsobem aktualizuje i v odkazu Charlese Foucaulda a jeho následovníků.

Jako vedoucí disertační práce jsem s ní spokojen. Splňuje také jedno z mých přání, aby nebyla jen intelektuální a „technickou“ prací, ale aby se týkala života a mohla posloužit k jeho obohacení a prohloubení pro ty, kteří ji budou číst. To bylo ostatně i přání velkých mnichů včetně Bernarda, když s obavami sledovali nástup racionalistické a „technologické“ mládeže rodící se scholastické teologie (např. Abélard).

Práci proto doporučuji k obhajobě.

doc. ThDr. Václav Ventura, Th.D.

7.8.2013